

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä koulun kerhotoiminnan laatukortteja valmistelevalle työryhmälle muistio

Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2012:8

Koulutus- ja tutkimus vuosina 2011–2016 kehittämissuunnitelmassa asetettiin tavoitteeksi edistää perusopetuksen laatukriteerien käyttöönottoa mm. valtionavustuksin sekä järjestämällä koulutusta alueellisen yhteistyön edistämiseksi perusopetuksen laatutyössä. Lisäksi perusopetuksen laatukriteerit päivitetään ja niihin sisällytetään mm. aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä koulujen kerhotoiminnan laatukriteerit.

Suomen Kuntaliitto esittää pyydettyinä lausuntonaan muistiosta seuraavaa.

Kuntaliitto pitää tärkeänä laatutyön toteuttamista kunnissa ja opetustoimessa. Organisaatioiden omat laatujärjestelmät ja itsearviointi ovat organisaation johtamisen välineitä, johon kansallisen tason ohjein ja suosituksin ei tule puuttua. Kuntien toimintaa ohjataan lainsäädännöllä, laatukriteerit eivät ole ohjauksen väline.

Kuntaliitto ei näe tarpeellisuutta opetuksen laatukriteereiden laajentamisesta. Aamu- ja iltapäivätoiminnan valtakunnallisesta yhdenmukaisuudesta ja toiminnan sisällöstä säädetään perusopetuslaissa ja määrätään aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteissa. Kuntaliitto katsoo, että nämä ovat riittävät normit laadun turvaamiseksi.

Kuntaliitto korostaa, että opetuksen järjestäjä päättää, käyttääkö ja miten käyttää perusopetuksen laatukriteereitä oman toimintansa laadun arvioinnissa ja kehittämisessä.

Opetuksen laatutyön tulee perustua kunnissa tehtyihin päätöksiin laadunarvioinnin toteuttamisesta. Tässä on otettava huomioon myös se, että jo lainsäädäntö, arviointivelvoitteinen ja opetussuunnitelman perusteet asettavat valtakunnalliset tavoitteet ja reunaehdot opetuksen järjestämiseksi.

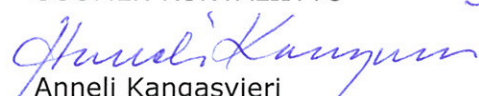
Laatukriteereiden käyttöönoton tukeminen avustuksilla on paikoittain saattanut tuottaa hyviä tuloksia, mutta jos kunnassa on jo tehty ja tehdään hyvää laatutyötä tämän ohjauksen ulkopuolella, siihen ei erillistä rahoitusta saada. Lisäksi kunnan tarve voi olla myös kehittää jotakin muuta kuin mitä kriteereissä on.

Kuntaliitto toteaa että kerhotoimintaa on saatu elvytettyä valtionavustuksen voimin, mutta on olemassa riski, että toiminta vähenee huomattavasti jos valtionavustusten tasoa ja jatkuvuutta ei pystytä turvaamaan.

Kuntaliitto näkee myös tärkeänä huomata, että suuri osa aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerhotoiminnan palvelujentuottajista eivät ole kunnallisia, vaan muita toimijoita. Vaikka kunta vastaa kokonaisuudesta on huomioitava, että ulkopuolisiin palvelujentuottajiin ei aina ole tarkoituksenmukaista soveltaa kyseisiä aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä koulun kerhotoiminnan laatukortteja, jotta palvelujen monipuolisuus ja lasten toiveet voidaan ottaa huomioon.

Suomalainen peruskoulujärjestelmä on herättänyt maailmalla suurta mielenkiintoa. Yksi sen keskeisistä ominaispiirteistä on kuntien ja opetuksen järjestäjien poikkeuksellisen suuri itsemääräämisoikeus ja päätäntävalta palvelujen järjestämisessä sekä arviointimenetelmien valinnassa. Tätä kautta on saavutettu hyviä tuloksia. Tässäkään mielessä valtiovallalla ei ole syytä suuriin suunnanmuutoksiin ohjauksen tiukentamisen osalta myöskään aamu- ja iltapäivä- tai kerhotoiminnan arvioinnin osalta.

SUOMEN KUNTALIITTO

Anneli Kangasvieri
johtaja, opetus ja kulttuuri

Kurt Torsell
erityisasiantuntija